

Sundt foder giver sunde grise



Griserådgiver Kim Kofoed
kik@vkst.dk / 30 51 61 13



Derfor synes jeg det er vigtigt

Får du udbytte af korrekt sammensat foder?

- Fodersammensætningen er nøje beregnet, det skal gerne nå ud i krybben. Men kan først udnyttes optimalt når det er rent og sundt foder

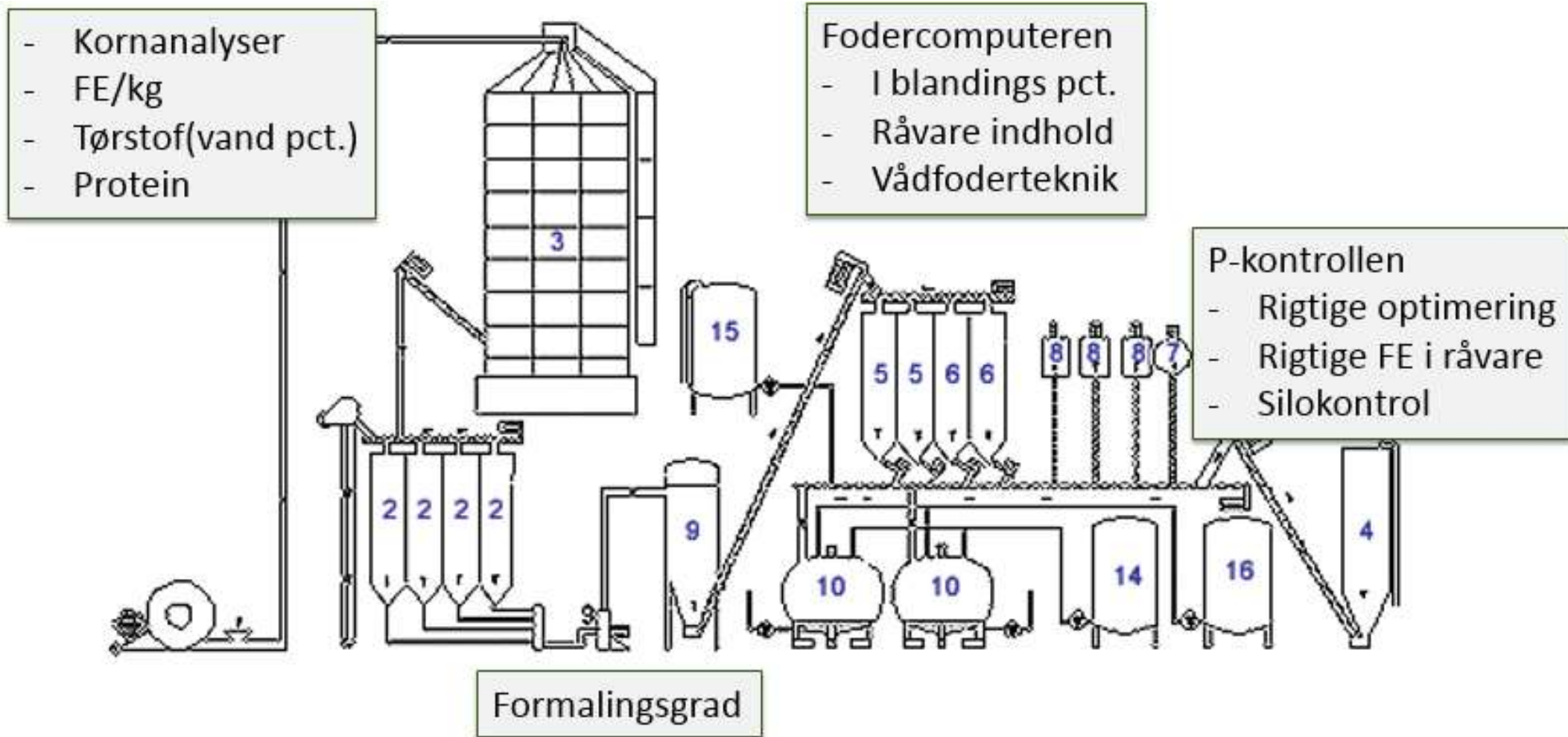
Dårlig foderhygiejne

- Dårlig hygiejne i foderladen gør at grisene, ikke kan producere optimalt og i værste fald med øget dødelighed

Motivation

- Sundt foder giver både sunde grise og god motivation blandt medarbejdere

Det store overblik



Rundt i foderladen

Kornkvalitet

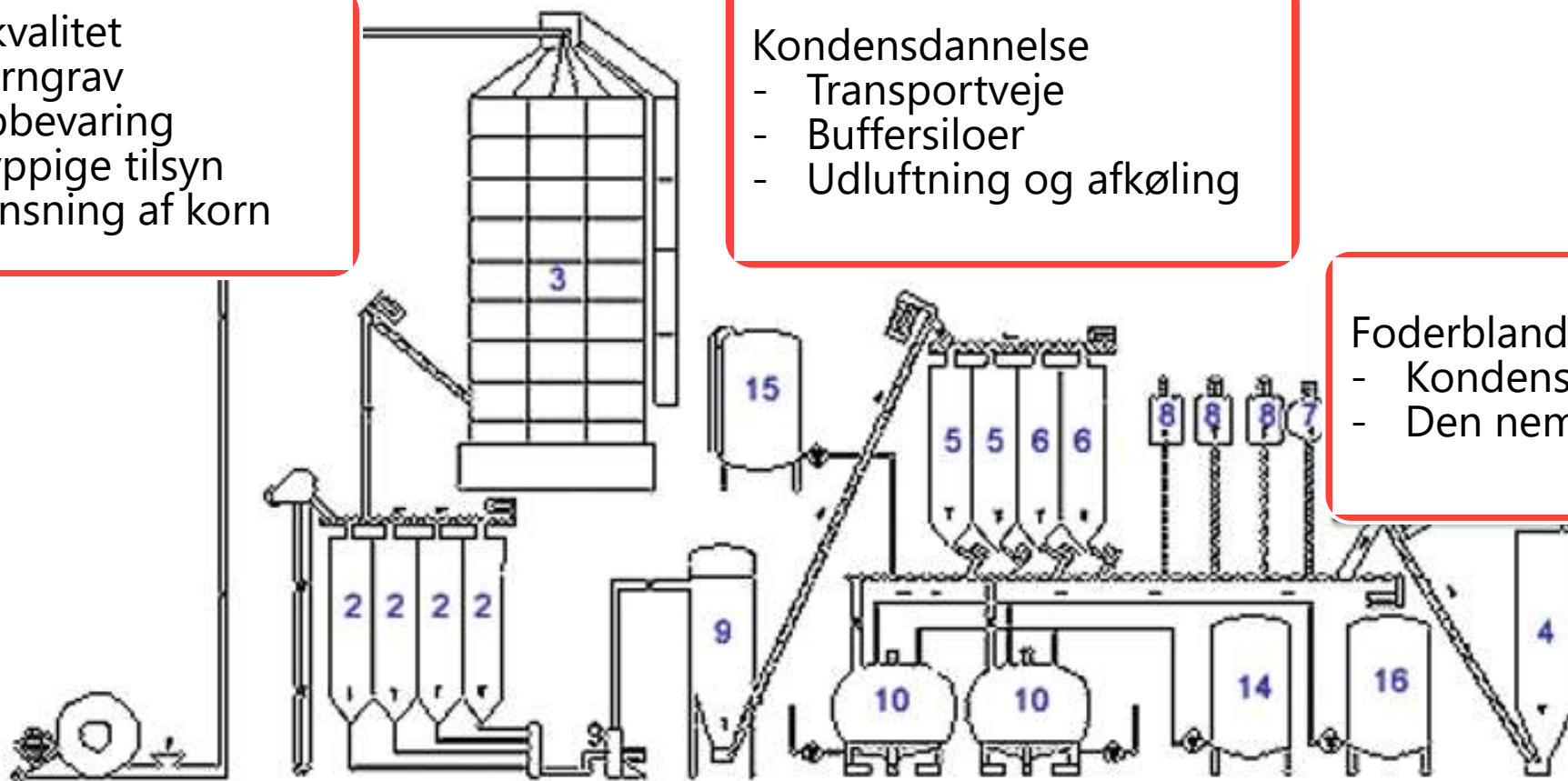
- Korngrav
- Opbevaring
- Hyppige tilsyn
- Rensning af korn

Kondensdannelse

- Transportveje
- Buffersiloer
- Udluftning og afkøling

Foderblander

- Kondensdannelse
- Den nemme vask



Fjerne varmeudviklingen ved møllen

Mistanke om foderets kvalitet?

- Hvad ser du i stalden?
- Syn og lugt på foderet
- Pludselige dødsfald
- Udskudt endetarm
- Mavesår
- Manglende mælkeydelse
- Manglende ædelyst



Dårlig kornopbevaring



Kornsiloer er ikke tilset og beluftet tilstrækkeligt

Rent kornlager

- Kost og støvsuger
- Tjek med lommelygte
- Behandles med K-obiol



Amerikanersilo - rent under gulvet



Gulvet skal nok ud hvert 12.-15. år for rengøring
Hvis der skal nyt gulv i siloen, så vælg et rapsgulv

Den gode kornopbevaring

Amerikanersiloer og planlager

- Varmen blæses af kornet efter den varme høst med udeluft
- Overvej om tørringen skal ske med varme eller beluftning
- Der blæses og omrøres hver 3.- 4. uge i hele oplagringstiden

- **Gastætte siloer**, er tjekket om de er "tætte" og der tilsættes CO₂
- Der kan være behov for yderligere tilsætning af CO₂ i marts måned, når solen igen kan varme

- Skab overblik, noter i skema, hvad der er gjort i de enkelte siloer

Korngrav



Der skal være tørt

Pumpebrønd skal fungere med alarm



Rene og tørre transportveje



Der skal holdes tørt i systemet



Skal kornet renses?



Jord, grus og støv er ikke foder og det slider også meget på mølleriet.

Udfordringer med snavs i det sidste korn i amerikanersilo med omrører.

Kornrensning

Kornet skal gerne renses minimum en gang før formaling.



Husk også at holde renseren ren!

Kornrensning deluxe

- Luksus løsningen er en forrensning før lagring med en stor kornrenser, som også renses kornet efter lagring
- Derefter en rensning på den lille kornrenser foran mølleriet



Kondens i transportveje



- Foderet er varmt og foderladen er kold
- Det lukkede system bliver ikke tilstrækkeligt beluftet og der dannes kondens

Kondens i tørfoderblandere



Styr på kondens i tørfoder



Kondens og varmeudvikling skal fjernes

Varme og kondens i siloer



Systemet er lukket og bliver ikke beluftet

Fjern kondens i færdigvaresiloer



Vådfodertanke med udfordret hygiejne



Vask af vådfodertanke er ikke sat i system

Måske er det bøvlet?

Kan man stå ordentligt og vaske på et repos?

Lukket vådfodersystem



Hvis rørføringen ændres, skal alle blinde rørender fjernes.

Skubbevandstanke til restløsfodring



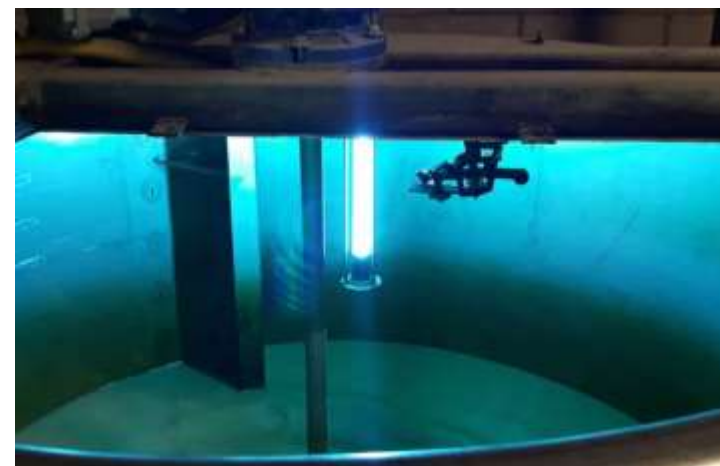
Skal vaskes og tilses hver uge

Buffer vandtanke

- Lunkent vand i et støvet miljø vil blive dårligt.
- Sænk flydere i tanken, så der kun opbevares den mængde vand, der skal anvendes. Det holder vandet mere koldt i tanken.
- Monter et rør ud gennem væggen, således det er udeluft der kommer i tanken når den tømmes, det giver mindre støv i tanken.
- Tanken skal være tæt.
- Tanken skal tilses hver måned.



Styr på vådfoder





Opskriften på en god vådfodertank










- Vask tanken hver 7. dag, plus udluftningsrøret og nedfaldsrør. Vurder om tanken er ren med lommelygte.
- Juster spuledysser så der ikke ophobes foder i toppen af tanken.
- Juster evt. mængden af skyllevand både efter endt opblanding og efter endt udfodring, så tankes holdes ren hele ugen.
- Brug syreforstøver eller UV-lys til at holde bakterieudviklingen nede.

Styr på vådfoder



Teknikken kan justeres så tanken holdes ren.


Rengøringsplan giver overblik

Billede	Opgave	Hypighed	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
	Rengøre nedfaldsrør ved vådfoderblander	Hver uge																										
	Rengøre foderblander	Hver uge																										
	Rengøre foderblander	Hver anden uge - lige	■		■		■		■		■		■		■		■		■		■		■		■		■	
	Rengøre silo til fravænningsfoder	Hver anden uge - ulige		■		■		■		■		■		■		■		■		■		■		■		■		■
	Feje foderlade	Hver tredje uge		■	■		■	■		■	■		■	■		■	■		■	■		■	■		■	■		■
	Vaske vådfoderblander	Hver anden uge - lige	■		■		■		■		■		■		■		■		■		■		■		■		■	
	Rengøre siloer til smågrise og ungsvin	Hver måned - lige	■		■		■		■		■		■		■		■		■		■		■		■		■	
	Inspicere udendørssiloer til sojaskrå og rengøre om nødvendigt	Hvert kvartal - lige	■		■		■		■		■		■		■		■		■		■		■		■		■	
	Inspicere og evt. rengøre silo til blanding med VetZink	Hver tredje uge		■		■		■		■		■		■		■		■		■		■		■		■		■

Rengøringsplan giver overblik

Billede	Opgave	Hyppighed	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	Rengøre nedfaldsrør ved vådfoderblander	Hver uge										
	Rengøre foderblander	Hver uge										
	Rengøre foderblander	Hver anden uge - lige										

Rengøringsplan giver overblik

Billede	Opgave	Hyppighed	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	Rengøre nedfaldsrør ved vådfoderblander	Hver uge										
			<p>1 – Alt er fint rent – Der kan måske spares tid?</p> <p>2 – Lidt at gøre rent – Måske det skal gøres oftere?</p> <p>3 – Meget beskidt – Måske ændres noget i anlægget, så der holdes rent</p>									
	Rengøre foderblander	Hver anden uge - lige										

Vådfoder - hygiejne - i stalden



Vådfoderrør skal spules, når stalden vaskes.

Tørfoder - hygiejne - i stalden



Tørfoderkasser skal være tørre – obs. omkring udtørring efter vask af stald

God løsning til en tør foderkasse



Nemt at vaske og nemt at udtørre efter stalden er vasket

Husk krybberen!



I de varme måneder skal der tømmes krybber minimum 2 gange om dagen

Hvem har ansvaret hos jer?

Hvem har ansvaret for?

- Rene og klargjorte kornsiloer til ny høst
- Løbende tilsyn med kornlageret over året, tørring, beluftning, osv...
- Tør korngrav og at pumpen virker
- Beluftning af transportveje og foderblandere, så kondens ikke bliver et problem
- At vådfodertanke bliver vasket hver uge
- At tjekke vandtanke løbende

Take home message

- Sæt kornopbevaring i system og skriv ned, hvad der bliver gjort
- Rens kornet, gerne flere gange
- Fjern kondens og varme fra foderet i tørfodersystemer
- Gør det nemt at vaske vådfodertanke
- Vask af vådfodertanke hver uge og juster spuledyser så tanken holdes mere ren
- Husk god foderhygiejne inde i stalden, både tørfoderkasser og vådfoderrør
- Hvem har ansvaret for kornopbevaring og foderhygiejne?

Spørgsmål

